

Чутливість використаної флуориметричної реакції дорівнює 0,01 мкг тестостерону. В діапазоні 0,05—2,0 мкг виявлено лінійну залежність інтенсивності флуоресценції від кількості стероїда. Загальні втрати тестостерону під час аналізу дорівнювали 48%. Вихід тестостерону, який додавали до гомогенату у кількості 2,0 мкг, становив 108%.

Визначена описаним методом концентрація тестостерону в сім'никах білих щурів 5—7-місячного віку дорівнює $74 \pm 8,2$ нг в 1 г залози, що узгоджується з даними літератури [1].

Література

- Бабичев В. Н., Волина Е. В. Содержание тестостерона в семениках крыс при стереотоксическом разрушении различных областей гипоталамуса.—Пробл. эндокринол., 1970, 16, № 5, с. 61—64.
- Куroeрова И. А., Размадзе Т. Г., Фанченко Н. Д. Определение тестостерона в плазме крови методом конкурентного связывания белками.—Пробл. эндокринол., 1973, 19, № 5, с. 30—36.
- Юдаев Н. А. Биохимия стероидных гормонов коры надпочечников, М., 1956. 135 с.
- Benraad Th. J. e. a. Comparison and evaluation of a competitive protein binding and a gaschromatographic method for the assay of testosterone in peripheral human plasma.—J. Steroid Biochem., 1972, 3, № 3, p. 325—330.
- Domingues O. V. Chromatography of steroids on paper. In: Steroid Hormone Analysis. Vol. 1 (Ed. by H. Carstensen) N.—Y., 1967, p. 135—138.
- Dufau M. L., Catf K. J., Tsuruhara T. A. A sensitive gonadotropin responsive system: Radioimmunoassay of testosterone production by the rat in vitro.—Endocrinology, 1972, 90, № 4, p. 1032—1040.
- Hubl W., Scholberg K. Die fluorometrische bestimmung von testosteron, epitestosteron und androst-4en-3, 17-dion nach dünnsschichtchromatographischer isolierung aus denn harn.—Acta endocrinol., 1968, 58, № 3, S. 353—363.
- Ismail A., Loraine J. Recent studies on androgenic function in human subjects.—J. Obstet. and Gynaec. Brit., 1968, 75, № 9, p. 929—940.
- Orli E., Neuwirth J., Scharoun J. Red Fluorescence of C₁₉ and C₂₁ Steroids.—Ann. Biochem., 1969, 32, № 3, 381—385.
- Suzuki G., Elo T. Androgens in testicular venous blood in the adult rat.—Endocr. Jap., 1962, 9, № 4, p. 277—283.
- Zander J. Progesteron.—In: Methods in Hormone Research. Vol. 1. New York—London, Acad. Press, 1962, p. 91—137.

Київський інститут ендокринології
та обміну речовин

Надійшла до редакції
19.VII 1976 р.

УДК 543.545

Ю. Я. Бойко

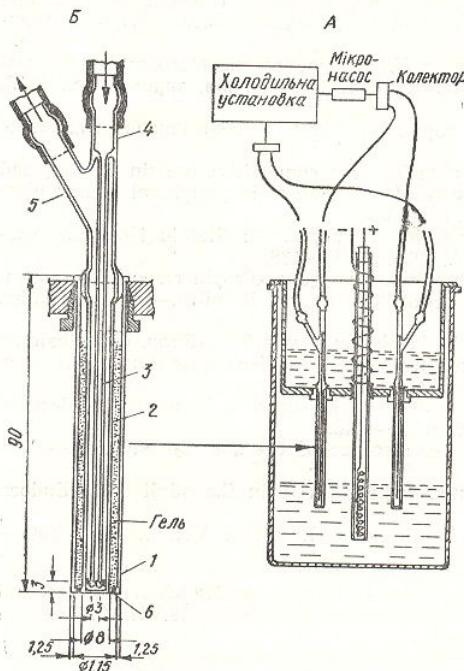
АПАРАТ ДЛЯ ВЕРТИКАЛЬНОГО ЕЛЕКТРОФОРЕЗУ В ПОЛІАКРИЛАМІДНОМУ ГЕЛІ З ОХОЛОДЖЕННЯМ

Останнім часом перевага відокремлення білків методом вертикального диск-електрофорезу дісталася загальне визнання. З допомогою цього методу вдалося відокремити і частково ідентифікувати білки сироватки крові, імуногlobулін, гемоглобін, гормони гіпофіза, колаген, актин, білки шкіри тощо. Проте істотним недоліком цього методу є два фактори: а) досить складно визначити кількісне співвідношення фракцій відокремлюваного субстрату; б) майже неможливо регулювати температурний режим відокремлюваного матеріалу. Проте перший недолік був легко усунутий завдяки деякій модифікації [2]. Позитивна якість цього методу полягає в тому, що відокремлення здійснюється не в цільному циліндричному гелі, як це прийнято в усіх промислових апаратах, а в пустотілому циліндрі, стінка якого після обробки електрофореграми розрізається по поздовжній осі, після чого циліндр перетворюється на пластинку. Така фореграма може бути усішено оброблена на будь-якому денситометрі.

Другий недолік, що стосується регулювання температурного режиму, поки не усунутий. Відомо, що якість відокремлення речовин в поліакриlamідному гелі тим вища, чим менша тривалість відокремлення і чим вища напруженість електричного поля [1]. Проте зі збільшенням напруження прямо пропорціонально посилюється виділення тепла, що несприятливо впливає на фізико-хімічні властивості відокремлюваних компл.

понентів. А деякі білки, зокрема ферменти, можуть відокремлюватися тільки при низькій температурі. Вміщення електрофоретичного апарату в холодильну камеру не може забезпечити необхідного температурного режиму. Так, при напрузі 150—200 В і сили струму 5 мА на одну трубку, вони нагриваються понад 27° С.

Ми пропонуємо пристрій, що дає можливість регулювати температурний режим середовища, в якому здійснюється електрофоретичне відокремлення субстрату. Для такого охолодження можна застосувати будь-які рідинні охолоджувальні установки, які мають пристрій для підтримання стабільної температури. У своїх дослідах для відокремлення розчинних білків лімфатичних вузлів, сироватки крові ми користуємося пропальною водопровідною водою або рідиною, охоложеною в побутовому холодильнику.

Для відокремлення ферментів, що потребують низьких температур, необхідні досить потужні холодильні установки, які заправляються охолодженими сумішами. Прописи охолоджених сумішів можна одержати в будь-якому біохімічному дівіднику, стосовно до поставлених завдань.

На рисунку, А, наведена принципальна схема електрофоретичного апарату з охолодженням. З холодильної установки охолоджувальна рідина мікронасосом подається на колектор, а з колектора через гумові шланги на електрофоретичні трубки. Після електрофоретичних трубок рідина знову подається в холодильну установку.

На рисунку, Б, наведена схема електрофоретичної трубки. Вона виконана із скла і складається з циліндра (1) висотою 90 мм з внутрішнім діаметром 11,5 мм. В цей циліндр вставляється стержень (2) діаметром 8 мм. У верхній своїй частині він має шліфи, підгнані під циліндр. Причому, шліфи зроблені не по всій окружності, а тільки

Електрофоретичний апарат (А) та електрофоретична трубка (Б).

Пояснення в тексті.

з двох боків, що забезпечує доступ у простір, де здійснюється полімеризація гелю, замкнутий між внутрішньою стінкою циліндра і зовнішньою — стержня. В нижній частині стерженя центриться хлорвініловими смужками, заклеюється лейкопластиром та заплавляється парафіном. Мономер вноситься в трубку через отвори, де відсутні шліфи. Згори на мономер нашаровується вода. Після закінчення полімеризації, про яку можна судити з чіткої лінії відокремлення між поліакриламідним гелем і водою, електрофоретична трубка готова до внесення зразка і до електрофорезу. Охолоджувальна рідина через патрубок (4) подається на капіляр (3), який знаходитьсь всередині стержня, не доходячи до кінця його на 3—5 мм. Омиваючи таким чином внутрішній об'єм стержня, охолоджувальна рідина уносить тепло, утворюване при електрофорезі, і через патрубок знову подається в холодильну установку. Така конструкція електрофоретичних трубок дає можливість відокремлювати білки при напрузі 500—600 В і сили струму 10—15 мА на одну трубку. Ці умови дають можливість у короткий строк відокремлювати найрізноманітніші блоки з високою якістю відокремлення. Фон у таких електрофореграм цілком прозорий, що свідчить про мінімальні втрати відокремлюваного субстрату, а висока напруга півельє явища дифузії.

Література

1. Маурер Г. Диск-електрофорез. М., «Мир», 1971. 247 с.
2. Назаренко В. И., Лишко В. К., Кудинов С. А. Электрофорез и авторадиография на поликариламидном геле. — Лабор. дело, 1971, № 5, с. 309—311.

Центральна науково-дослідна лабораторія
Київського інституту вдосконалення лікарів

Надійшла до редакції
15.XII 1975 р.

ПРИСТРІЙ АЛЬВЕОЛЯРНОГО ВІДБОРУ ПРОБ

В методиці дослідження газів важливе правильний і своєчасний вибір пристрій для цієї мети, включаючи, лінія їх роботою використовується під час дихального циклу [1—6]. пристрій використовується електронічні, рухомі сильфони, електричні інші складні елементи. Ці пристрії недоліків: великий мертвий дихальний простір, значна вага за рахунок вимог, як сильфон, електромагніт, громіздкість і складність конструкції.

Схема пристрію для відбору проб повітря в комплекті з дихальним пристрієм: 1 — дихальна маска, 2 — впускний клапан, 3 — гумова мембрана, 4 — баллон, 5 — газоаналізатор, 6 — міжклапаний простір, 7 — залізний балон.

Розроблений нами пристрій зменшил мертвий дихальний простір, підбільши фізіологічні умови дихання.

В даному пристрію відповідають альвеолярному маски встановлена еластична мембра підбільши розширенням патрубка, або водяним газопріймачем.

Пристрій для відбору проб або загубником складом відповідає альвеолярному маски встановлена еластична мембра підбільши розширенням патрубка, або водяним газопріймачем.

При відхути повітря з міжклапаним 3 надходить у заклапані в гнуцкий шланг 9. В результаті в тільки кінцева порція відхувається еластична мембра 4 під тиском, який розширенням патрубка 7, пе простору Б через балон 5 в автоматичному відведення відхувається від 5 до 15 міл.

При відхути тиск у міжклапані зупиняється цього еластична мембра підбільши розширенням патрубка 7, пе простору Б через балон 5 надходить від 5 до 15 міл.

Пристрій у комплекті з дихальним пристрієм, підлітків і дорослих в умові вантаження і показав високі якості повітря, одержаного при застосуванням казниками, наведеними в літературі.